

[Justitsministeren.]

hvis han ikke kan faa Renter og Afdrag hos sin Debitor, saa vil et saadant Tilfælde jo falde udenfor denne Lov; Resultatet af en Undersøgelse efter denne Lov vil blive, at Udvalg og Dommer siger, at den Mand, der er Debitor overfor en Haandværker, som vilde blive ruineret, hvis der gaves Henstand, han faar ikke Henstand. Og det samme vil være Tilfældet, hvis der er Tale om Aftægtsfolk i moderne Forstand, det vil sige gamle Folk, som skal have Renter af den Kapital, som er forblevet indestaaende i den af dem solgte Ejendom. Hvis de vil være ude af Stand til at forsørge sig i deres Alderdom, hvis Renterne til dem ikke bliver betalt, saa vil i saadanne Tilfælde paa Grund af deres Forhold Henstand ikke kunne gives. Debitors Forhold og Kreditors Forhold maa afvejes mod hinanden, det er netop det retfærdige Princip, der ligger bagved dette Forslag.

Dette Forslag gør ikke Realkreditten nogen Skade, men jeg vil advare imod, at man her i Rigsdagen holder Taler, som overdriver, hvad der kan ske, i Henhold til dette Forslag, og derved vækker Ængstelse indenfor de Kredse, hvis Støtte Realkreditten daarligt kan undvære. Hvis dette Forslag blev ført ud i Livet i den Skikkelse, det har, saa vilde Kreditforeningsobligationerne være fuldkommen solide i Fremtiden, som de har været hidtil, hvis da ikke Tilstande indtræder, saa Landbruget bliver helt ruineret; vi er dog langt fra det endnu, at der ikke i Landbrugsejendomme skulde være Sikkerhed for Kreditforeningslaan. Lad os derfor ikke overdribe dette og skabe unødvendig og ugrundet Uro paa Børsen omkring Kreditforeningsobligationerne. Det er gode Papirer, som fortjener Tillid baade i Indland og Udland.

Ved de formelle Indvendinger mod Lovforslaget hævdede det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, at saadan som Lovforslaget var affattet, maatte de insolvente Landbrugere først og fremmest kunne faa Henstand, og saa var der en særlig Bestemmelse om, at det kunde ogsaa nok en solvent faa. Men det er, fordi det ærede Medlem — undskyld, at jeg siger det — har læst denne Paragraf, som Fanden læser Bibelen. Der staar aldeles tydeligt i Paragraffen, at der kan gives Henstand, uanset at Kreditor er solvent, men ikke er i Besiddelse af det til Ydelsens Betaling fornødne Beløb, trods rimelige Bestræbelser for at skaffe det. Dette kan aldeles ikke misforstaas og ikke læses, som om der stod: uanset om han er solvent — underforstaaet: eller ikke. Der staar

at og ikke om, men det ærede Medlem har, enten af Uopmærksomhed eller for at faa et Paaskud til at fremsætte Indvendinger mod Forslaget, læst, som om der stod om. (*Madsen-Mygdal*: Nej!). Jo, det har det ærede Medlem. Saadan som Ordene staar, kan der ikke være nogen Tvivl om, at det er kun den, som er solvent, der kan faa Henstand efter denne Lov.

Naar det ærede Medlem paaberaabte sig Edvard Brandes — hvis Ihukommelse jeg ærer —, maa jeg sige, at han vilde vende sig i sin Grav, hvis han kunde høre, hvordan det ærede Medlem læser denne § 1. For vilde han have, at Folk skulde skrive klart, vilde han i lige saa høj Grad have, at Folk skulde læse med Forstand.

Det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal sagde, at vi havde jo mange Dommere her i Landet, og de vilde dømme forskelligt, og der vilde da blive en frygtelig Uorden i alt dette, og jeg saa rundt omkring i Salen paa Venstres Bænke Smil over disse Dommere, der skulde dømme i disse Sager. Jeg har tidligere sporet den Opfattelse, at man skal smile, saa snart der er Tale om, at en Dommer skal dømme i en Sag, som angaar Værdien af en Landbrugsbedrift med Tilbehør af Besætning o. s. v., hvor kan han det? siger man. Hvad er det nu for Tale, og hvorfor vækker man den Mistænksomhed? Dommernes maa jo have forelagt Oplysninger om det, de skal dømme om. Hvis de kun skulde dømme om det, de kender af personlige Erfaringer fra det praktiske Liv, saa kunde de jo næsten ingenting dømme om, og naar her oven i Købet skal være et sammenfaldende Skøn af et Udvalg og af en Domstol, maa det virkelig være tilstrækkeligt. Den Mistænksomhed, som her flere Gange har faaet Udtryk overfor vore Domstole, anser jeg for uberettiget, i hvert Fald ser jeg den med megen Beklagelse. For Resten vil jo Venstre ikke i videre Omfang gaa med til at indføre Domsmænd ved vore Domstole. Naar de ikke har Tillid til Dommernes og de ikke vil have Domsmænd, hvorledes vil de saa faa skaffet en ordentlig Dommervirksomhed til Veje her i Landet? (*Elmqvist*: De har heller ikke foreslaaet Domsmænd i civile Sager!). Men Venstre har indskrænket Domsmændene paa det Omraade, hvor de først og fremmest er nødvendige, saaledes at hvis dette blev fulgt, fik Domsmandsinstitutionen ingen Betydning.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller spurgte mig, hvorledes det vilde gaa, hvis en Haandværker havde solgt sit Krav paa Betaling af en Varegæld til en anden, som